



Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

Kanaalstraat 243 | 3531 CJ Utrecht | tel 030 2990222 | fax 030 2990223 | e-mail [info@stichtinglos.nl](mailto:info@stichtinglos.nl)

## Meldpunt Vreemdelingendetentie Inhoudelijke verantwoording 2010

### Inleiding: probleemstelling en doelstelling van het project

De vrijheidsontneming van vreemdelingen in Nederland is de afgelopen jaren zowel nationaal als internationaal fel bekritiseerd.<sup>1</sup> Deze kritiek richt zich onder meer op de detentieomstandigheden: deze zijn extreem sober. Vreemdelingen mogen niet werken, geen onderwijs volgen en komen daarnaast niet in aanmerking voor een zinvol dagprogramma, incidenteel verlof, en dergelijke. Het gaat hier echter niet om mensen die in detentie verblijven wegens het plegen van een strafbaar feit, het betreft mensen die in detentie verblijven om onttrekking aan het vreemdelingtoezicht te voorkomen. Zij mogen volgens het Europees Comité inzake de voorkoming van folteringen en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen van de Raad van Europa (CPT) niet in een gevangenisachtige omgeving gedetineerd worden.<sup>2</sup> In de huidige detentiecentra verblijven zij echter in cellen en onder een soberder regime dan strafrechtelijk gedetineerden. Dit staat niet in verhouding tot de reden van de vrijheidsontneming. Er wordt door vreemdelingen en mensen die in de detentiecentra komen dan ook veel geklaagd over de detentieomstandigheden. Daarnaast zouden zich hier verschillende misstanden ten aanzien van de vreemdelingen voordoen, zoals onterechte plaatsing in afzonderingscellen, gebruik van geweld bij vervoer, opstanden, en dergelijke. Dit baart Stichting LOS, en ook andere organisaties, grote zorgen. Dit lijkt de huidige Nederlandse regering koud te laten: zij deelt de kritiek die zij krijgt doorgaans niet en ziet dan ook geen reden om fundamentele wijzigingen in de toepassing van de vrijheidsontneming van vreemdelingen door te voeren.

Stichting LOS meent echter dat dergelijke fundamentele wijzigingen in de detentiecentra wel nodig zijn. Zij wil dit graag inzichtelijk maken en daarnaast de druk opvoeren om daadwerkelijk tot verbetering in de detentiecentra te komen. Dit is voor Stichting LOS aanleiding geweest om in 2009 het project Meldpunt Vreemdelingendetentie te starten.<sup>3</sup> Met dit Meldpunt wordt enerzijds beoogd de situatie in de detentiecentra inzichtelijk te maken door klachten over zowel de misstanden als de

<sup>1</sup> Zie onder meer: Raad van Europa, Europees Comité inzake de voorkoming van folteren, vernederende en onmenselijke behandelingen, *Report to the authorities of the Kingdom of the Netherlands on the visits carried out to the Kingdom in Europe, Aruba, and the Netherlands Antilles by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, Straatsburg: Raad van Europa 2008, Hammerberg, T., *Report by the Commissioner for Human Rights mr. Thomas Hammarberg on his visit to the Netherlands*, Straatsburg: Raad van Europa 2010, Hammerberg, T., *Report by the Commissioner for Human Rights mr. Thomas Hammarberg on his visit to the Netherlands*, Straatsburg: Raad van Europa 2010, Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, *Vreemdelingenbewaring; advies*, Den Haag 2008, Amnesty International, *The Netherlands: the detention of irregular migrants and asylum-seekers*, Londen: Amnesty International 2008, Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs from the European Parliament, *The conditions in centres for third country national (detention camps, open centres as well as transit centres and transit zones) with a particular focus on provisions and facilities for persons with special needs in the 25 EU member states*, Brussel: Europees Parlement 2007, Inspectie voor Sanctietoepassing, *Detentiecentrum Noord-Holland, locatie Zaandam: Inspectierapport, doorlichting*, Den Haag: ministerie van Justitie 2010, Inspectie voor de Sanctietoepassing, *Detentiecentrum Zeist: Inspectierapport, doorlichting*, Den Haag: ministerie van Justitie 2010, Inspectie voor de Sanctietoepassing, *Detentiecentrum Noord-Holland, locatie Oude Meer: Inspectierapport, doorlichting*, Den Haag: ministerie van Justitie 2010 en Inspectie voor de Gezondheidszorg, *Medische diensten in detentiecentra: verantwoorde zorg, maar nog niet geborgd*, Den Haag 2009

<sup>2</sup> European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, *The CPT standards: "Substantive" sections of the CPT's General Reports*, Council of Europe, Straatsburg 2010

<sup>3</sup> Aanvankelijk was voor de naam Meldpunt Misstanden Vreemdelingendetentie gekozen. Dit is later echter gewijzigd in Meldpunt Vreemdelingendetentie aangezien het Meldpunt zich niet alleen op misstanden richt, maar ook op andere klachten ten aanzien van de detentieomstandigheden.

omstandigheden hier te verzamelen. Anderzijds wordt getracht de politieke en de juridische druk op te voeren om de omstandigheden te verbeteren. Hiertoe wordt de media geïnformeerd over de detentieomstandigheden en worden met behulp van advocaten juridische procedures over klachten over de detentieomstandigheden gevoerd bij bevoegde rechterlijke instanties. Dit moet er uiteindelijk toe leiden dat de druk dermate wordt opgevoerd dat het ministerie van Justitie niet anders kan dan de detentieomstandigheden te verbeteren.

### *Doelgroepen*

Het Meldpunt richt zich in eerste instantie op het ministerie van Justitie aangezien daar het beleid wordt opgesteld. De detentieomstandigheden kunnen alleen hier fundamenteel worden gewijzigd. Daarnaast vormen vreemdelingen in detentie en betrokkenen bij detentie (familie, bezoekers, werknemers en relevante organisaties) een doelgroep van het project aangezien de detentieomstandigheden voor hen verbeterd dienen te worden.

## **1. Werkwijze en activiteiten binnen het Meldpunt Vreemdelingendetentie**

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie kent twee fasen: een voorbereidings- en een uitvoerende fase.

### ***Fase 1: de voorbereiding***

De eerste fase van het Meldpunt bestond uit een periode van twee maanden waarin voorbereidingen zijn getroffen die nodig waren om het Meldpunt van start te kunnen laten gaan.

In eerste instantie is contact gelegd met organisaties, overheidsinstanties en sleutelpersonen die betrokken zijn bij vreemdelingendetentie en op enigerlei wijze een bijdrage zouden kunnen leveren aan het Meldpunt. De behoefte aan het Meldpunt bestond namelijk bij meerdere organisaties. Om deze op één lijn te krijgen, om hun input te krijgen en om bereidheid klachten te melden te bewerkstelligen, is gesproken met deze organisaties. Dit betreft onder meer Amnesty International, Kerk in Actie, Dokters van de Wereld, de Johannes Wier Stichting, bezoekgroepen, Bonjo, Vluchtelingenwerk Schiphol-Oost, Justitia et Pax, de Internationale Organisatie voor Migratie, hulpverleningsorganisaties en anderen. Daarnaast is gesproken met sleutelpersonen vanuit overheidszijde om hen over het Meldpunt te informeren om een eventuele samenwerking te vereenvoudigen. Dit betreft onder meer de directrice en twee hoofden van de Dienst Geestelijke Verzorging, geestelijk verzorgers, een beleidsmedewerker van de Dienst Justitiële Inrichtingen, een locatiedirecteur en een afdelingshoofd van een detentiecentrum. Verder is gesproken met klachteninstanties als de Inspectie voor de Sanctietoepassing, de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming en de Nationale Ombudsman. Deze instanties zijn over het Meldpunt geïnformeerd en er is de afspraak gemaakt dat bij het Meldpunt binnenkomende signalen aan hen doorgegeven kunnen worden zodat zij deze indien nodig opvang kunnen bieden.

Helaas was het niet mogelijk een dergelijk gesprek met afgevaardigden van Commissies van Toezicht te voeren: zij wilde niet op een uitnodiging voor een gesprek ingaan. Aangezien een dergelijk gesprek met name bedoeld was om elkaar te leren kennen en elkaar informeel te kunnen vinden, heeft dit geen invloed gehad op het project: de Commissies van Toezicht worden nu op formele wijze benaderd. Tot slot is er gesproken met andere sleutelfiguren zoals Prof. Dr. Anton van Kalmthout, het Juridisch Loket, vreemdelingen die in detentie hebben verbleven, medewerkers in detentie en meer activistische personen/organisaties. Ook dit moest bijdragen aan de inbedding van het Meldpunt en het vergroten van het succes van het Meldpunt.

Daarnaast zijn nog andere voorbereidingsactiviteiten uitgevoerd. Dit betreft de volgende activiteiten:

- het uitzoeken en uitwerken van de klachtmogelijkheden voor vreemdelingen in detentie;
- het opzetten van de website [www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl](http://www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl) in samenwerking met A Web Sheep;
- het inrichten van een registratiesysteem om meldingen in te voeren en op te volgen;
- het instellen van een klankbordgroep bestaande uit mensen die verschillende groepen vertegenwoordigen;
- Het instellen van een groep met ervaren en betrokken juristen die vreemdelingen in bewaringszaken willen vertegenwoordigen;
- het instellen van een gratis telefoonnummer voor mensen in detentie (0800-3388776);
- het vervaardigen van flyers in samenwerking met Nils Buijs van Om Tekst en Vorm;

- het werven en inwerken van een stagiaire en een vrijwilliger;
- het maken van een verzendlijst om betrokkenen en media te informeren;
- en het voorbereiden van de officiële opening via een persbericht en presentaties tijdens bijeenkomsten over dit thema.

### ***Fase 2: de uitvoering***

Na de voorbereiding afgerond te hebben, is het Meldpunt op 10 februari 2010 officieel van start gegaan met een kleinschalige opening. Deze fase, die verschillende activiteiten omvat, behelst in totaal 100 weken.

#### *De opening*

Op 10 februari 2010 is het Meldpunt officieel van start gegaan. In eerste instantie was gepland hiervoor aandacht te vragen tijdens een grootschalige bijeenkomst. In de voorbereidingsfase is na het voeren van gesprekken met relevante organisaties echter besloten om de opening kleinschaliger aan te pakken: er zou nog onvoldoende nieuws zijn voor de media om al aandacht aan het Meldpunt te besteden en het ging er voornamelijk om potentiële melders te bereiken. Een grootschalige bijeenkomst was hiervoor niet het geijkte middel. Deze is daarom opgeschoven naar februari 2011.

Bij de opening in februari is een persbericht uitgedaan naar pers en geïnteresseerden om hen over de start van het Meldpunt te berichten. Tevens zijn presentaties gegeven op bijeenkomsten over dit thema, zoals bij een advocatencursus van OSR juridische opleidingen en de Konferentie voor Nederlandse Religieuzen. Tot slot is aandacht gevraagd voor het Meldpunt bij relevante bijeenkomsten, zoals het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning, een debat van de Johannes-Wier Stichting, de vaste kamercommissie van Justitie en het Overleg Vreemdelingenbewaring. Op deze wijze zijn zowel pers als potentiële melders over de start van het Meldpunt geïnformeerd.

#### *Meldingen: het verzamelen en de opvolging*

Het Meldpunt draait om het verzamelen van klachten over de detentieomstandigheden of misstanden in de detentiecentra voor vreemdelingen om de druk om de detentieomstandigheden te veranderen op te voeren. Ontvangen meldingen worden in de database geregistreerd, geverifieerd en waar mogelijk opgevolgd. Hiertoe wordt contact opgenomen met de betrokkenen advocaat of een advocaat van de juristengroep om deze te adviseren en instrueren over de juridische mogelijkheden. Indien de advocaat hierin mee gaat en een klacht indient, worden vreemdeling en advocaat gedurende de klachtenprocedure begeleid vanuit het Meldpunt. Dit betekent dat zij van informatie en advies worden voorzien over de juridische mogelijkheden om de klacht tot een zo goed mogelijk einde te brengen. Positieve uitspraken dwingen detentiecentra en ministerie van Justitie er namelijk toe de situatie op dat punt te wijzigen. Zo wordt de juridische druk opgevoerd.

#### *Informatievoorziening/PR*

Ook de politieke druk dient te worden opgevoerd. Dit gebeurt door het informeren van politiek, media, betrokkenen en geïnteresseerden. Zij worden geïnformeerd via:

- de hierboven beschreven activiteiten van de opening;
- het uitgeven van een nieuwsbrief (zie bijlage);
- het doorgeven van interessante zaken aan media;
- het schrijven van brieven aan Kamerleden, ministerie en gerechtelijke instanties (bijvoorbeeld aan de mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa);
- het informeren van instanties zoals de Dienst Geestelijke Verzorging en de rechtsprekende instanties;
- het informeren van publiek door het geven van presentaties;
- en actualiteiten op de website.

Deze activiteiten dienen de problematiek zichtbaarder te maken om vervolgens de publieke en politieke druk op te kunnen voeren om de huidige tekortschietende Nederlandse situatie te verbeteren.

#### *De klankbordgroep*

Vanaf de start van het Meldpunt houdt een klankbordgroep het verloop van het project in de gaten. Zij begeleidt op de achtergrond en kan waar nodig bijsturen. Hiertoe zijn mensen uit verschillende hoeken van het veld gevraagd. Dit heeft tot de volgende samenstelling geleid:

- Annemarie Busser (Amnesty International),
- Erik van de Bergh (Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF),
- David (vreemdeling die in detentie heeft verbleven),
- Em. Prof. Dr. Anton van Kalmthout,

- Jan-Kees de Ridder (voormalig arts in detentie)
- Geesje Werkman (Kerk in Actie).

Zij komen gemiddeld eens in de drie maanden bij elkaar om input te geven aan het Meldpunt en om eventuele problemen te bespreken.

#### *De juristengroep*

Naast een klankbordgroep is er ook een juristengroep in het leven geroepen. Deze juristen kunnen indien nodig gevraagd worden zaken die bij het Meldpunt binnenkomen op zich te nemen. Daarnaast kunnen zij zich op deze wijze verder in het thema van de vreemdelingendetentie specialiseren wat de kwaliteit van klachtenprocedures verbetert. De volgende juristen nemen deel aan deze groep:

- Hans Eizenga (Van Nierop & Hijms Advocaten),
- Rachel Imamkhan (Canales advocaten),
- Marjon Peeters (Hagg & Van Koesveld Advocaten),
- Linda Straver (Pieters advocaten),
- Frans Willem Verbaas (Collet International Lawyers & associates),
- Florimond Wassenaar (Ljwd-advocaten),
- Jacob Wedemeijer (Advocatenkantoor Oudegracht en penningmeester van de Vereniging Asieladvocaten en –juristen Nederland).

De juristengroep komt een paar keer per jaar indien nodig bij elkaar om actuele problematiek te bespreken. Daarnaast worden zij op individueel niveau geraadpleegd.

#### *Extra activiteiten*

Tot slot worden er in deze fase meer activiteiten uitgevoerd dan in eerste instantie gepland en in de projectaanvraag beschreven. Dit betreft het informeren en adviseren van al betrokken advocaten, het informeren van relevante personen en organisaties en het geven van presentaties. Het project leert dat deze activiteiten van belang zijn, waardoor er voor is gekozen deze wel uit te voeren. Dit helpt namelijk om de druk op te voeren om de detentieomstandigheden te veranderen en dus om het uiteindelijke doel te bereiken.

## **2. Resultaten**

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie loopt nu acht maanden. In deze acht maanden zijn al verschillende resultaten behaald.

#### *Meldingen: het verzamelen en opvolgen*

In deze acht maanden zijn 62 meldingen verzameld die zich veelal op meerdere aspecten van de detentie richten. Tot dusver wordt er het vaakst geklaagd over de medische zorg en het verblijf van kwetsbare personen in detentie. Daarnaast komen andere onderwerpen aan bod in deze meldingen, zoals het gebruik van afzonderingscellen, contact met de buitenwereld, vervoer, de beschikbaarheid van kleding, het gebrek aan verlof, het verblijf van mannen en vrouwen op één afdeling, de klachtenprocedures, het eten en de juridische bijstand in detentie. Deze klachten staan uitgebreid toegelicht in de bijgevoegde Nieuwsbrieven.

Als er een melding bij het Meldpunt binnenkomt, wordt indien mogelijk samen met de advocaat een klacht ingediend. Hiertoe is de juristengroep ingesteld, maar doorgaans blijkt dat ook de al betrokken advocaat de klacht op wil pakken en hiermee aan de slag wil. Dan wordt ervoor gekozen niet over te stappen naar een andere advocaat, maar bij de al betrokken advocaat te blijven. Deze wordt dan geadviseerd en begeleid bij de klachtenprocedures. Momenteel lopen er verschillende klachtenprocedures. Daarnaast zijn er al enkele positieve uitspraken geweest waarin de vreemdeling in het gelijk is gesteld. Dit betreft zaken over het veelvuldig overplaatsen van vreemdelingen naar een andere cel, over de plaatsing in een isoleercel, over het gebruik van koppelboeien bij transport naar het ziekenhuis en over het weigeren van bezoek in het detentiecentrum. De desbetreffende Commissie van Toezicht heeft deze klachten van vreemdelingen gegrond verklaard. De route naar de Commissie van Toezicht lijkt tot dusver dan ook effect te sorteren. In veel klachtenprocedures is echter nog geen uitspraak gedaan, waardoor het te vroeg is dit met zekerheid te zeggen.

#### *Informatievoorziening/PR*

Naast de juridische route wordt ook de politieke route bewandeld. Hiertoe worden kamerleden, rechterlijk instanties, toezichthoudende organen en media over de stand van zaken bij het Meldpunt geïnformeerd. Zo is er onder meer contact met de Nationale Ombudsman, met de Inspectie voor Sanctietoepassing, de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Dienst

Geestelijke Verzorging. Dit gebeurt door brieven, consulterende gesprekken, telefonisch contact en door het uitgeven van nieuwsbrieven.

De resultaten hiervan zijn niet direct te zien, al heeft het wel aandacht in de media opgeleverd. Het Meldpunt wordt hierbij niet altijd genoemd, maar de informatie is dan wel hiervan afkomstig. Dit betreft onder meer uitzendingen van de Evangelische Omroep (Dit is de Dag), NOVA, artikelen in De Volkskrant en de Wereldomroep. Daarnaast zijn berichten van het Meldpunt op diverse websites te vinden, zoals de websites van Kerk in Actie, Amnesty International, Justitia et Pax, het Humanistisch Verbond, Bonjo, de bezoekegroep, enzovoorts.

#### *De klankbordgroep*

Er hebben in 2010 drie bijeenkomsten met de klankbordgroep plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomsten is veel input voor het Meldpunt geleverd en er zijn nieuwe ideeën ontstaan. Deze bijeenkomsten betekenen dan ook een meerwaarde voor het project.

#### *De juristengroep*

In 2010 hebben twee bijeenkomsten met de juristengroep plaatsgevonden. Hier zijn verschillende ideeën geopperd voor mogelijke juridische procedures om de detentieomstandigheden aan te kaarten die nu verder worden onderzocht en verkend. Daarnaast worden uitspraken en relevante informatie digitaal uitgewisseld om elkaar onderling op de hoogte te houden.

#### *Extra activiteiten*

Tot slot worden er nog andere activiteiten uitgevoerd die niet in het oorspronkelijke plan en de projectaanvraag beschreven zijn, maar die wel van belang blijken te zijn.

Zo is er met gratis medewerking van het vormgevingbureau Om Tekst en Vorm een flyer ontworpen die het Meldpunt meer bekendheid moet geven (zie bijlage). Deze flyers zijn in het Nederlands (5.000), het Engels (5.000) en het Frans (2.500) gedrukt. Deze worden via bekende organisaties, medewerkers in detentie en sleutelfiguren in en buiten detentie verspreid.

Daarnaast worden advocaten buiten de juristengroep geïnformeerd over mogelijke klachtenprocedures en argumenten die zij hiertoe kunnen gebruiken. Het komt namelijk niet zelden voor dat de klagende vreemdeling al een advocaat heeft over wie hij tevreden is. Het is dan niet nodig om van advocaat te wisselen. Om de zaak dan zo goed mogelijk te laten verlopen, wordt deze advocaat dan geïnformeerd en geadviseerd.

Verder wordt de website [www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl](http://www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl) regelmatig geactualiseerd. Hiertoe wordt indien nodig samengewerkt met A Web Sheep die deze website gratis ontworpen heeft. De website wordt gebruikt voor informatievoorziening en daarnaast kunnen hier online meldingen worden gedaan. Tevens kunnen hier berichten achtergelaten worden. De website trekt gemiddeld genomen bijna 300 bezoekers per maand.

En tot slot worden regelmatig presentaties over het Meldpunt en over vreemdelingendetentie aan verschillende doelgroepen gegeven. In 2010 betrof dit presentaties aan advocaten tijdens bijeenkomsten van OSR Juridische opleidingen, een penitentiair overleg en de afgestudeerde juristen aan de Universiteit van Utrecht, aan leden van de jongerenafdeling van de VVD en GroenLinks in Nijmegen, bij wakes bij detentiecentra en bij de bezoekegroep Schiphol-Oost.

### **3. Knelpunten**

Bovenstaande laat zien dat het Meldpunt al enig succes heeft behaald. Er worden meldingen over de detentieomstandigheden verzameld en deze worden via klachtenprocedures opgevolgd. Daarnaast worden trends doorgegeven aan kamerleden, rechterlijke instanties en toezichthoudende organen. En ook de media weet het Meldpunt te vinden indien zij informatie zoeken voor een item over vreemdelingendetentie.

Door de maanden heen is het echter opgevallen dat PR activiteiten grote invloed hebben op het aantal meldingen dat het Meldpunt bereikt. In de zomerperiode ontving het Meldpunt bijna geen meldingen. Na het verspreiden van de flyer steeg het aantal meldingen aanzienlijk. We hebben tevens gemerkt dat niet alle klachten over de detentieomstandigheden bij het Meldpunt terecht komen. Daarom wordt momenteel ingezet op goede PR over het Meldpunt opdat meer mensen bekend raken met het Meldpunt en hun klachten over de omstandigheden bij het Meldpunt neer zullen leggen. Hiertoe worden flyers in verschillende talen verspreid in en buiten detentie, worden presentaties gegeven over het Meldpunt en worden bekende organisaties én advocaten nogmaals opgeroepen meldingen over de omstandigheden in de detentiecentra bij het Meldpunt neer te leggen.

Daarnaast kan de samenwerking met advocaten nog verbeterd worden. In eerste instantie is een juristengroep ingesteld zodat zij vreemdelingen met klachten over de detentiecentra zouden kunnen bijstaan. Zij blijken in de praktijk echter minder nodig dan verwacht omdat de al betrokken advocaat veelal ook bereid is een eventuele klacht in te dienen en op te volgen. Zij worden hierbij vanuit het Meldpunt ondersteund. De uiteindelijke resultaten van de advocaten worden (ook na herhaaldelijk bellen en/of mailen) niet altijd teruggekoppeld waardoor de uitspraak in de klachtenprocedure soms onbekend blijft. Deze zaak kan dan ook niet worden gebruikt in andere zaken. Dit vermindert de kracht van de positieve uitspraak. Er wordt getracht dit te blijven verbeteren door deze advocaten herhaaldelijk te bellen en aan te schrijven over het verloop van de zaak.

Verder vormt de krappe begroting van het aantal benodigde uren een probleem bij de uitvoeringsfase van het meldpunt. Voor de uitvoering en coördinatie van dit project zijn namelijk maar vier uur per week begroot. In de praktijk blijkt dat hier meer uur voor nodig is om meldingen goed op te kunnen volgen en hier een vervolg aan te kunnen geven in de vorm van informatievoorziening. Het Meldpunt had beschikking over een stagiaire, maar dit bracht niet het gewenste resultaat gezien de specialistische kennis die hier voor nodig is. Daarna hebben we samengewerkt met een vrijwilliger die al enige ervaring had met deze thematiek. Gezien andere werkzaamheden kan hij dit echter slechts tijdelijk doen. Daarom wordt nu weer ingezet op samenwerking met een nieuwe universitaire stagiair in de hoop dat dit in de toekomst beter zal gaan. Desalniettemin blijft de begroting erg krap.

Het werven van fondsen bleek moeilijk, vanwege de politieke gevoeligheid, waardoor slechts een beperkt aantal fondsen dit project wil steunen.

Tot slot vormt de registratie van klachten soms een probleem omdat er indien er geen klacht wordt ingediend niet achterhaald kan worden wat zich daadwerkelijk heeft voorgedaan. Het is namelijk vaak niet mogelijk respons te krijgen van een tegenpartij met als gevolg dat het verhaal eenzijdig belicht is. Deze klachten worden wel geregistreerd aangezien het zeker signalen oplevert, maar dit kan niet als de enige waarheid worden gezien.

#### **4. Het tijdpad**

Het project is twee maanden later gestart dan gepland. De financiële partners van het project zijn hierover geïnformeerd. De dekking voor 2010 was niet eerder sluitend. De voorbereiding van het Meldpunt is bijgevolg in december 2010 van start gegaan. Op 10 februari 2010 is het Meldpunt Vreemdelingendetentie vervolgens op de hiervoor omschreven wijze officieel van start gegaan. Dit heeft tot gevolg dat het project niet in augustus 2011 maar in januari 2012 eindigt. Het tijdpad is hierdoor opgeschoven. Dit brengt echter geen inhoudelijke verandering met zich mee.

#### **5. De begroting**

In de financiële verantwoording kunt u een uitgebreid overzicht vinden van de begrote en gemaakte kosten. Hier willen we echter wat meer aandacht besteden aan knelpunten die we tijdens het project hebben gesignaleerd ten aanzien van de begroting. Dit betreft allereerst de urenbegroting. De uren die gepland staan voor de coördinatie van het Meldpunt waren zoals hiervoor omschreven te laag geschat bij aanvang van het project. Dat betekent dat de projectmedewerkster die de coördinatie uitvoert zich aan een strak regime moet houden waardoor niet alle gewenste activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Momenteel wordt getracht in deze leemte te voorzien door de opzet van een zogenaamd detentiebreed overleg waarbinnen taken verdeeld kunnen worden.

Er waren geen reiskosten opgenomen in de begroting, echter deze kosten worden wel gemaakt. Zo vinden er zoals hierboven omschreven op regelmatige basis gesprekken plaats met relevante organisaties en worden soms ook mensen in detentie en bijeenkomsten bezocht. Dit brengt reiskosten met zich mee. Deze activiteiten zijn voor de ontwikkeling van het Meldpunt onmisbaar. Daarom is ervoor gekozen deze kosten wel te maken, al zijn deze niet begroot.

Daarnaast waren voor de zogeheten PR-bijeenkomsten alleen de uren begroot, en niet de kosten voor de bijeenkomst zelf. Ook daarom hebben we besloten geen grootschalige bijeenkomst bij de opening te organiseren, maar deze op te schuiven naar begin 2011 en begin 2012. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij andere relevante bijeenkomsten, waardoor wel de uren maar minder kosten gemaakt zullen worden. Op deze wijze hopen we de bijeenkomsten alsnog gedekt te krijgen.

Tot slot willen we hier opmerken dat dit het eerste project is dat Stichting LOS uitvoert als projectorganisatie. Begrotingstechnisch heeft Stichting LOS hiervan veel geleerd in de uitvoering. Gelukkig kan Stichting LOS rekenen op inzet van maatschappelijk betrokken organisaties, die voor niets het Meldpunt hebben willen ondersteunen, zoals het gratis maken van de website, het gratis

vormgeven van flyers en een vrijwilliger die de meldingen wilde opvolgen. Dit compenseert de hierboven genoemde problemen in de begroting enigszins.

## **6. De toekomst**

Het bovenstaande laat zien dat het Meldpunt Vreemdelingendetentie op de rails staat. De doelstelling dient pas over twee jaar bereikt te zijn, maar er zijn mooie eerste stappen gezet. Er zijn 62 meldingen verzameld, er zijn een aantal klachten bij de Commissie van Toezicht gewonnen, het Meldpunt is in verschillende media zichtbaar geweest en er worden signalen aan toezichthoudende instanties en overheidsinstanties doorgegeven. Het Meldpunt krijgt hierdoor een steeds groter bereik. Het is echter belangrijk dat dit bereik blijft toenemen: daarom wordt de lijn die is ingezet de komende tijd doorgezet opdat de doelstelling in januari 2012 bereikt wordt.

Hierbij dient echter wel opgemerkt te worden dat het niet makkelijk zal worden de doelstelling uiteindelijk te behalen. Met de politieke verschuivingen en het aantreden van het nieuwe politieke kabinet verslechtert de politieke situatie voor illegaal verblijvende vreemdelingen in Nederland: zij hebben minder mogelijkheden een verblijfsvergunning te krijgen, illegaal verblijf wordt strafbaar gesteld en er wordt nog meer op het uitzetten van illegaal verblijvende vreemdelingen ingezet. Dit betekent dat er minder ruimte zal zijn voor politieke beleidswijzigingen binnen dit thema. De druk zal dan ook (nog) groter moeten zijn om de detentieomstandigheden daadwerkelijk te kunnen verbeteren. Hier zal de resterende periode flink op worden ingezet in de hoop de uiteindelijke doelstelling wel te behalen.